

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Hnojník 120, okres Frýdek-Místek

739 53 Hnojník 120

Identifikátor školy: 600 133 851

Termín konání inspekce: 2. - 5. březen 2004

Čj.:	n6-1172/04-005095
Signatura:	kn2zx127

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v celé základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a v celé mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v době inspekce v době inspekce,
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce, matematice a prvouce na 1. stupni a v českém jazyce, společenskovědních předmětech, matematice a přírodovědných předmětech na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v době inspekce,
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a prvouce na 1. stupni a v českém jazyce, společenskovědních předmětech, matematice a přírodovědných předmětech na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v době inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykova základní škola Hnojník 120, okres Frýdek-Místek je spádovou školou pro žáky z pěti neúplných škol. Region, ze kterého žáci dojíždějí, tvoří 17 vesnic. Škola je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací Obce Hnojník. Škola sdružuje mateřskou školu s plánovanou kapacitou 60 dětí, základní školu s kapacitou 450 žáků, školní družinu s kapacitou 25 žáků, školní jídelnu mateřské školy s kapacitou 80 jídel a školní jídelnu základní školy s kapacitou 400 jídel.

V době inspekce navštěvovalo základní školu na 1. stupni v šesti třídách 115 žáků, na 2. stupni ve dvanácti třídách 293 žáků, celkem v osmnácti třídách 408 žáků. Ve dvou třídách mateřské školy, která je umístěna v samostatné budově, je zapsáno 51 dětí, z toho 10 dětí navštěvuje školu jen pětkrát v měsíci.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z hlediska vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců je personální situace školy velmi příznivá. V celé škole pracuje 30 pedagogických zaměstnanců, tj. 25 učitelů základní školy, 1 vychovatelka školní družina a 4 učitelky mateřské školy. Až na jednu vyučující základní školy, která splňuje podmínky pro vyučování odborných předmětů ve střední škole, všichni pedagogičtí zaměstnanci, včetně ředitele školy, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy nebo školského zařízení. Vedoucí učitelka mateřské školy absolvovala bakalářské studium speciální pedagogiky. Tři externí vyučující nepovinného předmětu náboženství splňují rovněž podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro vyučování tohoto předmětu. Funkcí výchovného poradce je pověřen učitel s požadovanou délkou praxe, který doposud neabsolvoval kvalifikační studium výchovného poradenství. Ředitel školy přiděluje pracovní úvazky s ohledem na odbornost a zkušenosti vyučujících.

Vnitřní dokument základní školy *Organizace vyučování ve školním roce 2003/2004* určuje učitelům třídnictví jednotlivých tříd, přiděluje správcovství jednotlivých kabinetů, odborných učeben a další úkoly spojené s běžným chodem školy. Pravidla každodenního provozu školy jsou přehledně a funkčně stanoveny v dokumentu *Provozní řád Masarykovy základní školy v Hnojníku ve školním roce 2003/04. Plán práce ve školním roce 2003/2004* uvádí hlavní cíle školy včetně způsobu jejich realizace, termínů a zodpovědnosti za jejich splnění. Organizace a chod mateřské školy se řídí podle *Pracovního plánu na školní rok 2003/2004*. Pracovníci školy získávají potřebné informace prostřednictvím týdenních a měsíčních plánů práce, při jednání pedagogické rady a na provozních poradách, ze závěrů jednání rozšířeného vedení školy. Ve škole je vytvořen systém zastupování, v zápisech zastupovaných hodin v třídních knihách nebyly shledány závady.

V řídicí práci ředitel účelně využívá poradní a metodické orgány školy. Pedagogická rada projednala a schválila školní řád, pravidelně a systematicky hodnotí prospěch a chování žáků, zabývá se i organizačními záležitostmi. Hodnocení a klasifikace žáků, včetně ukládání výchovných opatření, je prováděno v souladu s právní normou. Ředitel školy schválil řady odborných učeben a tělocvičen. Na 1. stupni základní školy je ustaveno metodické sdružení a na 2. stupni šest předmětových komisí. Tyto metodické orgány se podílejí na tvorbě časově tematických plánů jednotlivých předmětů, na řešení vzdělávacích problémů žáků a spoluvytvářejí individuální výchovně vzdělávací programy pro integrované žáky. V oblasti jejich zájmu je i výuka nadaných žáků, organizování vzájemných hospitací, další vzdělávání učitelů a koordinace přípravy žáků na soutěže. Činnost metodických orgánů základní školy přispívá k zvyšování kvality výuky a pozitivně se projevuje i v oblasti jednotného výchovného působení na žáky.

Vedením pedagogických a dalších zaměstnanců jsou pověřeni ředitel školy a jeho zástupkyně. Ředitel při řídicím procesu přenáší dílčí zodpovědnost na pracovníky, kteří jsou pověřeni vedením jednotlivých úseků školy. Začínajícímu učiteli poskytují předsedové předmětových komisí odbornou a metodickou pomoc, ostatní členové mu v rámci metodických orgánů umožňují konzultace.

Hospitace uskutečňují ředitel a jeho zástupkyně podle celoročního plánu, jejich četnost je dostatečná. Hospitační zjištění jsou s učiteli projednávána individuálně, při rozboru mají učitelé prostor pro obhájení použitých metod a postupů. Vedení školy systematicky podle plánu provádí kontrolu vedení pedagogické dokumentace, rozborů písemných prací z českého jazyka a z matematiky a laboratorních prací, účastní se jednání metodických orgánů školy, kontroluje výchovně a vzdělávací činnost školní družiny a práci výchovného poradce. V případě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření k nápravě s následnou kontrolou.

O velmi dobré personální práci vedení školy svědčí mimo jiné vysoká kvalifikovanost pedagogického sboru. Ředitel školy podporuje odborný růst učitelů. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) má škola stanoveny priority, a to vzdělávání v oblasti jazyků a počítačové gramotnosti. Akce DVPP navštěvují učitelé, včetně učitelek mateřské školy, také podle nabídek vzdělávacích institutů na základě cílů školy a potřeb jednotlivých vyučujících. Zavedený systém vedení pracovníků je funkční a vyhovující.

Výsledky hospitací a kontrol ředitel školy zohledňuje při hodnocení pracovníků i při přidělování úvazků. K sebehodnocení jsou učitelé vedeni především při pohospitačním pohovoru, ale také při vyhodnocování dosahovaných výukových výsledků na jednání předmětových komisí. Poznatky z hospitací, kontrol a sebehodnocení učitelů jsou jedním z podkladů pro stanovení osobního příplatku.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti mají vzhledem ke schváleným učebním dokumentům mateřské a základní školy velmi dobrou úroveň a umožňují vzdělávací programy efektivně realizovat.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova základní školy byla rekonstruována a dostavěna v letech 2000-2001. V rekonstruované původní budově se nacházejí třídy 1. stupně, v dostavěné budově jsou umístěny třídy 2. stupně, kanceláře vedení školy, odborné učebny hudební výchovy, cizích jazyků, fyziky, chemie, výtvarné výchovy, dvě učebny informatiky, školní dílny, učebna vaření a šití, dvě tělocvičny. K vybavení školy náleží venkovní hřiště pro odbíjenou, škola postrádá sportoviště pro lehkou atletiku. Počet tříd odpovídá počtu žáků, skladba a účelné vybavení odborných učeben umožňuje rozvíjení praktických dovedností žáků vzhledem k vzdělávacímu programu základní školy. Výzdoba chodeb a společných prostor tvoří podnětné a estetické prostředí.

Mateřská škola je umístěna v samostatné budově nedaleko základní školy. Její materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré. Každá třída využívá ke hrám a činnostem prostornou místnost. Optickým rozdělením jsou prostory pro pobyt dětí vhodně přizpůsobeny zvolenému programu. K budově přiléhá velká a dobře zařízená školní zahrada.

Škola vybavuje žáky učebnicemi opatřenými schvalovací doložkou MŠMT. Vybavení školy žákovským nábytkem, pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou bylo realizováno při rekonstrukci a přístavbě škoie z prostředků státní dotace a má vynikající úroveň. Třídy mateřské školy jsou vybaveny starším, ale funkčním nábytkem. Nedostatkem se jeví židle a stoly, které mají stejnou výšku bez ohledu na věk dětí (2,5 – 6 let). Množství hraček a didaktických pomůcek odpovídá počtu zapsaných dětí a jejich potřebám. Pro rekreačně pohybový program jsou třídy vybaveny mobilním tělovýchovným náradím a náčiním, které děti v průběhu dne podle zájmu využívají.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vybaveni učebnicemi a pomůckami v souladu s jejich potřebami.

Vedení školy cílevědomě vytváří podmínky pro další zdokonalování materiálně-technických podmínek, ve spolupráci s předsedy metodických orgánů základní školy a vedoucí učitelkou mateřské školy stanovuje priority. Obměna hraček v mateřské škole je prováděna promyšleně a s ohledem k současným trendům v předškolní výchově, průběžně jsou dokupovány dětské knihy a odborná literatura pro potřeby učitelek. Efektivnímu využívání materiálně-technických prostředků v základní škole je věnována systematická pozornost ze strany vedení školy, předmětových komisí a metodického sdružení. Na základě inspekční činnosti bylo zjištěno, že odborné učebny, pomůcky a učebnice jsou využívány efektivně.

Velmi dobrá úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti podporuje efektivní realizaci vzdělávacích programů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům mateřské a základní školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Základní škola organizuje povinnou školní docházku v 1. až 9. ročníku. Škola realizuje vzdělávací program Základní škola, schválený MŠMT pod čj. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996, upravený a doplněný MŠMT dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22. Ve stávajícím školním roce realizuje škola rozvojový program Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o dvě vyučovací hodiny podle Metodického pokynu

vydaného MŠMT pod čj. 31 172/2002-22 dne 12. února 2003 s účinností od 1. září 2003. Do výuky jednotlivých předmětů vzhledem k obsahu probíraného učiva a ročníku jsou plánovitě zařazována témata a aktivity z oblasti prevence sociálně patologických jevů, environmentální výchovy, ochrany člověka za mimořádných situací a volby povolání.

Výchovně vzdělávací práce mateřské školy vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22.

Ve škole je integrováno 12 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Převážně jde o žáky s vývojovými poruchami učení. Kontrolou osobní dokumentace a individuálních výchovně vzdělávacích programů bylo zjištěno, že všichni integrovaní žáci byli odborně vyšetřeni pedagogicko-psychologickou poradnou (dále jen PPP) nebo speciálním pedagogickým centrem (dále jen SPC). Vyšetření obsahují způsob reedukace, užití kompenzačních pomůcek a speciálních metod. Pro všechny tyto žáky je stanovena reedukační péče a určena hodinová dotace, nápravu provádějí proškolené učitelky školy. Všichni integrovaní žáci mají vypracovaný individuální vzdělávací program, který byl vytvořen ve spolupráci s pracovníkem PPP nebo SPC, vyučujícím a rodiči. Škola postupuje v souladu se směrnicí MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení čj. 13 710/2001-24 ze dne 6. června 2002.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Učební plán základní školy respektuje realizované vzdělávací dokumenty v plném rozsahu. Minimální počet hodin pro vyučovací předměty a týdenní počet vyučovacích hodin je dodržen. Od 1. září 2003 v rámci zvýšení celkového týdenního počtu vyučovacích hodin byla v 8. ročníku jedna hodina využita pro posílení předmětu český jazyk, v 9. ročníku pro posílení hodinové dotace matematiky. Porovnáním učebních plánů, rozvrhu hodin a reálné výuky bylo zjištěno, že škola skutečně vyučuje podle platných osnov. Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Učební osnovy jsou vyučujícími rozpracovány do časových a tematických plánů, které jsou schváleny vedením školy. Plnění těchto plánů je průběžně kontrolováno při hospitacích, při jednání metodického sdružení a předmětových komisí a vedením školy.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu se opírá o vnitřní normy (provozní řád, organizace vyučování, plán práce, řád školy) a rozvrh hodin. Skladba rozvrhu hodin a rozložení výuky zohledňuje provoz školy a využívání odborných učeben. Délky přestávek korespondují s právním předpisem. V době inspekční činnosti žáci dvou tříd 8. a všech tříd 9. ročníku měli v jednom dni a žáci jedné třídy 8. ročníku měli ve dvou dnech sedm vyučovacích hodin povinných předmětů v jednom sledu a nepovinný předmět byl zařazen v 1. ročníku do 5. vyučovací hodiny, v 3. a 4. ročníku do 6. vyučovací hodiny a v 6. - 9. ročníku do 7. vyučovací hodiny v jednom sledu, což není v souladu s právním předpisem. Předložený řád školy obsahuje práva a potřebná pravidla pro chování žáků, docházku do školy a omlouvání absence, zacházení s majetkem školy a ochranu zdraví. Povinnosti žáků jsou v tomto dokumentu vyjádřeny vzhledem k jejich věku jasně a srozumitelně. Informace jsou žákům předávány vyučujícími a třídními učiteli, popř. školním rozhlasem. Zákonní zástupci žáků jsou učiteli informováni zápisy v žakovských knížkách, na třídních schůzkách a konzultacích, v případě vzdělávacích nebo výchovných problémů žáka prostřednictvím písemného sdělení.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční, není dodržen nevyšší počet vyučovacích hodin v jednom sledu.

Celoroční plán práce výchovného poradenství vychází z celoročního plánu školy, k dlouhodobým úkolům patří informační činnost ve směru k profesionální orientaci vycházejících žáků a evidence žáků s výchovnými nebo vzdělávacími problémy. Výchovný poradce spolupracuje s vyučujícími při řešení výchovných problémů žáků, zajišťuje styk s rodičovskou veřejností, SPC, PPP, Policií ČR, se školním metodikem preventivních aktivit a s výchovnými poradci základních a středních škol regionu. Seznamuje ostatní pedagogické pracovníky s aktuálními problémy na pedagogických radách. Rodiče jsou o službách poskytovaných výchovným poradcem informováni, mohou navštívit školu v dohodnutých termínech, v akutních případech kdykoliv. Předložená dokumentace je funkční. Poradce se účastní metodických akcí pořádaných PPP, kontroluje osobní dokumentaci žáků. V náplni práce poradce je péče o integrované žáky, u žáků se vzdělávacími a výchovnými problémy po konzultaci s rodiči podává návrh na odborné vyšetření. Dohlíží na plnění individuálních výchovně vzdělávacích programů a kontroluje zda jsou dodržována doporučení odborných pracovišť při hodnocení a klasifikaci žáků a jak jsou využívány speciální pomůcky a metody.

Metodička preventivních aktivit na škole koordinuje vzdělávání v rámci zdravého životního stylu, závislosti a akceptace odlišností. Preventivní plán je výčtem témat vztahujících se k této oblasti. Prevence je zaměřena do oblasti zdravotní, protidrogové, výchovy k toleranci, boj proti šikaně, zásady chování při živelných pohromách, práva dětí a první pomoc. Tato témata jsou zařazena do časově tematických plánů pro 1. stupeň základní školy. Ze zápisů pedagogických rad a výchovné komise vyplývá, že v současné době ve škole nejsou v této oblasti problémy. Metodička spolupracuje s Centrem dobré naděje ve Frýdku-Místku, organizuje vzdělávací akce pro pedagogy a besedy k problematice drog pro žáky i rodiče. Ve spolupráci s vedením školy, rodiči žáků a výchovným poradcem se podílí na řešení problémů žáků s výchovnými obtížemi.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a prvouce na 1. stupni základní školy

Výuka sledovaných předmětů je plánována a připravována v souladu se vzdělávacím programem školy, jeho východisky, cíli a podmínkami, ve kterých probíhá. Učivo je rozpracováno do tematických plánů s časovými údaji o předpokládaném plnění jednotlivých tematických celků. Stanovené výukové cíle jsou reálné, odpovídají obsahu učiva v jednotlivých ročnících. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd. Odchylky reálného stavu od údajů v tematických plánech nebyly zaznamenány. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Motivace jako plánovaný a účelový prvek metodické struktury sledovaných hodin byla využita. Vstupní motivační metody byly v několika hodinách úspěšně zastoupeny seznámením s cílem a programem vyučovací jednotky a aktualizací učiva. Vyučujícím se dařilo využívat vnitřního motivačního potenciálu žáků zařazováním soutěží, her, hádanek a relaxace. Motivační funkci plnily také mezipředmětové vazby a osobní zkušenost žáků. K prověřování znalostí využívali vyučující formu individuálního zkoušení, slovního hodnocení a individuální práce.

Stavba hodin byla členitá, s častým střídáním metod a forem práce. Vyučující zařazovali chvíle soustředění a uvolnění v podobě krátkých uvolňovacích cvičení. Výukové metody vyhovovaly potřebám žáků, k procvičení učiva byly využívány různé hry, soutěže, hádanky, doplňovačky, dramatizace a další aktivizační formy práce. Pestrá náplň hodin příznivě ovlivňovala pozornost a aktivitu žáků. Při samostatných individuálních činnostech převládala práce s učebnicí, doplňujícími texty a obrazovým materiálem. Většina použitých vyučovacích metod a forem práce směřovala k upevňování a prohlubování učiva.

V hodinách českého jazyka bylo preferováno praktické zvládnutí a upevnění gramatického učiva. Soustředilo se nejen na zapamatování gramatických pouček a procvičování mluvnice, vycházelo i z konkrétního jazykového materiálu. V procvičovacích částech hodin učitelky vyžadovaly důsledně odůvodňování pravopisných jevů. V hodinách čtení bylo dbáno na správnou výslovnost a pochopení čteného textu. V úvodu hodin byla zařazována dechová cvičení, ve všech sledovaných hodinách čtení žáci procvičovali mluvidla opakováním obtížných slov a slovních spojení. Učitelky cíleně rozvíjely vnímání a estetické cítění žáků, účelně uplatňovaly mezipředmětové vztahy a vytvářely dobré podmínky pro vyjadřování vlastních názorů a postojů žáků. Střídání metod a forem práce přispívalo k aktivizaci žáků, k oživení výuky a vytváření pozitivního vztahu k mateřštině a slovesné tvorbě.

Výuka prvouky byla zaměřena na biologii člověka, cílem hodiny nebyl pouhý výčet kostí skeletu, ale i hygiena, péče o vlastní zdraví a správná životospráva. Byl použit obrazový materiál, kostra člověka, zpětný projektor a textový materiál.

Úvodní části hospitovaných hodin matematiky byly věnovány opakování již probraného učiva. Zadávané příklady byly zpravidla jednotné pro celou třídu, žáci se střídali při řešení u tabule, byly voleny i formy soutěží při opakování základních početních úkonů. Výklad nového učiva byl úměrně náročný vzhledem k schopnostem a věku žáků, snahou vyučujících bylo vyvozování nového učiva. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v přiměřené šíři a patřičných souvislostech, bylo doplňováno příklady z praxe s aplikacemi na praktické zkušenosti žáků. Získané znalosti a dovednosti byly ověřovány téměř ve všech případech orientačním zkoušením a dále pak formou opakování. Frontální výuka se střídala se skupinovou výukou i samostatnou prací žáků. Zvolené formy odpovídaly náročnosti učiva a individuálním schopnostem žáků. Žáci byli vedeni k rozvíjení matematických představ, k verbálnímu komentování početních operací a k aplikaci početních dovedností ve slovních úlohách. Ve všech sledovaných hodinách byl dodržen správný metodický postup při řešení slovních úloh. V hodinách geometrie byli žáci vedeni k rozvíjení prostorového vnímání, k vytváření potřebných návyků při rýsování a k zvládnutí pouček a vzorců. Získané dovednosti byly procvičovány na příkladech z prostředí třídy (výpočty obvodu učebnic, stolů, lavic, stěn atp.). Použité vyučovací metody ve všech hospitovaných hodinách odpovídaly probíraným tématům a vedly ke splnění stanovených výukových cílů. Vyučovací čas byl vždy efektivně využit.

Využití didaktických prostředků během výuky bylo limitováno probíranými tématy, v hodinách se pracovalo se skutečnými předměty, modely, obrazy, bylo využíváno zpětných projektorů a videa. Učebnice a pracovní sešity sloužily k upevňování a procvičování vědomostí, zápisy do sešitů byly zaměřeny na zaznamenání základních poznatků z probíraných témat.

Vztah mezi vyučujícími a žáky byl velmi pěkný, vycházel z přirozeného respektování autority učitelů, byla dodržována pravidla slušného chování. Verbální projev vyučujících byl po stránce stylistické i gramatické správný, důraz byl kladen na odbornou terminologii, slovní i grafické projevy žáků byly sledovány, patřičně korigovány a hodnoceny.

Průběh vzdělávání a výchovy v sledovaných předmětech byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a společenskovedních předmětech (dějepis, občanská a rodinná výchova) na 2. stupni základní školy

Byly navštíveny hodiny v šestých, osmých a devátých ročnících.

Všechny vyučující sledovaných předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů v základní včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na úroveň sledované výuky.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku byla dobrá a promyšlená. Prakticky všechny navštívené hodiny byly mimo úvodního opakování spojeného s hodnocením realizovány informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a posléze zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. Převažoval frontální způsob výuky, ve dvou vyučovacích jednotkách byla vhodně uplatněna výuka ve skupinách.

Sledované hodiny českého jazyka byly věnovány komunikační a slohové výchově, procvičování a rozšiřování jazykových vědomostí a dovedností a literárnímu vzdělávání a výchově, konkrétně bylo probíráno učivo o obohacování slovní zásoby přejímáním slov z cizích jazyků, byla zadána slohová práce na téma popis pracovního postupu a v hodině literární výchovy byly analyzovány ukázky z literární tvorby Oty Pavla. Učivo občanské výchovy bylo zaměřeno v rámci tematického celku Život člověka na planetě Zemi na odpovědnost člověka za osud Země a v jiné hodině bylo učivo zaměřeno na dorozumívání mezi lidmi včetně vývoje řeči, v hodinách dějepisu byli žáci seznamováni prostřednictvím obrazových publikací s řeckým uměním v architektuře, malířství a sochařství, resp. s rokem 1848 a s počátky vlády Františka Josefa I. Převážně informativní a výchovný charakter měla sledovaná hodina rodinné výchovy, která byla věnována vztahu rodičů a dospívajících dětí.

V některých sledovaných hodinách byla vhodně použita audiovizuální technika.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli ukáznění a chovali se přirozeně. Množství předávaných informací odpovídalo učebním osnovám a typu školy.

Interakce a komunikace při výuce probíhala podle dohodnutých pravidel jednání, vyučující respektovaly osobnost žáků. Komunikace žáků byla vesměs na průměrné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách byla dobrá. Učitelky měly pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy po dobu inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, chyby byly analyzovány bezprostředně po každém ukončení ústního projevu. Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí, případně samostatně zpracovaných referátů, kontrolních písemných cvičení včetně slohových prací v českém jazyce. V každém ročníku 2. stupně jsou realizovány dvě slohové práce za pololetí, tři mluvnické kontrolní práce v časovém rozsahu 45 minut a šest kontrolních diktátů. Ke konci hodin byli žáci v několika případech vyzváni k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a společenskovedních předmětech občanská a rodinná výchova byly hodnoceny stupněm velmi dobrý, hodiny dějepisů stupněm vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (matematika, chemie, fyzika a přírodopis) na 2. stupni základní školy

Hospitace se uskutečnily ve čtyřech hodinách matematiky, jedné hodině chemie, dvou hodinách fyziky a třech hodinách přírodopisu. Výuka matematiky je v 6. – 8. ročníku

dotována čtyřmi hodinami a v 9. ročníku pěti hodinami týdně. Vyučování fyziky a přírodopisu je dotováno v 6. - 9. ročníku a chemie v 8. a 9. ročníku dvěma hodinami týdně. Sledované předměty vyučuje ve škole osm vyučujících, hospitace proběhly u sedmi z nich, kteří byli aktuálně přítomni. Didaktické cíle navštívených hodin vycházely z funkčních tematických plánů, do kterých jsou pro jednotlivé ročníky rozpracovány učební osnovy tak, aby učivo navazovalo na předcházející témata a učební osnovy byly plněny. Plány chemie, fyziky a přírodopisu zahrnují dostatečný počet laboratorních prací. Cíle byly vhodně a přiměřeně stanoveny vzhledem k věku žáků a stupni jejich poznání.

Všichni navštívení vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro vyučování v základní škole. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Celkově byla úroveň vyučování v jednotlivých hodinách hodnocena jako vynikající nebo velmi dobrá.

Vyučování matematiky a přírodopisu probíhalo v kmenových třídách, chemie a fyziky v odborných učebnách. Všechny třídy a učebny jsou vybaveny videopřehrávačem, do odborných učeben jsou instalovány zpětné projektory. Odborné učebny jsou vybaveny žakovskými pracovními stoly, v učebně chemie není dostatek pracovních míst pro žáky početnějších tříd. Ve sledované výuce učitelé funkčně využívali učební pomůcky k provádění demonstračních a žakovských experimentů. Také používání názorných pomůcek, ukázek přírodnin, vyobrazení, fotokopii nákrešů, periodické soustavy prvků bylo využito promyšleně, stejně jako využití zpětných projektorů a videopřehrávače. Skupinově prováděný žakovský pokus ve fyzice nebyl vyučujícím kvalitně připraven a jeho výsledek nepotvrdil teoretické poznatky. Příklady a úlohy z učebnic byly používány především při procvičování nového učiva a samostatné práci žáků. Třídy a učebny mají dobrou estetickou úroveň.

Sledované hodiny byly organizovány formou hromadného vyučování, do jehož rámce byla vhodně začleněna individuální a skupinové práce žáků. Použité vyučovací metody, např. frontální opakování, vysvětlování, řízený rozhovor, diskuse, demonstrační a žakovské pokusy, respektovaly věkové zvláštnosti žáků a úroveň jejich připravenosti a byly vyučujícími ve většině hodin promyšleně střídány. To pomáhalo udržovat zájem a přiměřenou aktivitu většiny žáků a efektivně využít vyučovací čas. Zápisy o probraném učivu byly stručné a výstižné. Úprava vedených sešitů měla velmi dobrou úroveň. Tempo výuky bylo přiměřené, zařazování relaxačních prvků nebylo zjevné. Žáci samostatně pracovali podle svých schopností, učitelé respektovali jejich individuální pracovní tempo, podle potřeby žákům pomáhali.

Účinná vstupní motivace byla založená na sdělení tématu i vlastních zkušenostech žáků s danou problematikou. Vyučující v průběhu vyučování sledovali a hodnotili úspěšnost žáků. Ve většině hodin bylo zřetelné neformální využívání mezipředmětových vztahů s důrazem na praktické využití.

Vztahy mezi učiteli a žáky, založené na vzájemném respektu a akceptování stanovených pravidel při komunikaci žáků s učiteli, přispěly k celkově klidné, přiměřeně tolerantní atmosféře výuky. Žáci se mohli během výuky dotazovat a vyjádřit své poznatky a názory, tuto možnost však většina z nich dostatečně nevyužila. Komunikace vyučujících měla velmi dobrou úroveň. Rozsah komunikace žáků se v jednotlivých hodinách lišil s ohledem na jejich zájem o vyučovaný předmět. Přístup vyučujících k žákům byl přirozený a přátelský, jejich jednání vytvářelo předpoklady pro upevňování sebedůvěry a sebeúcty žáků.

Znalosti a dovednosti učitelé ověřovali ústním a orientačním zkoušením, krátkými písemnými pracemi, individuálně řešenými úlohami. Otázky a úkoly byly zaměřeny na procvičení učiva v širších souvislostech, žáci většinou prokázali schopnost učivo aplikovat. Klasifikace zkoušení byla objektivní, vyučujícími zdůvodněná. Většina hodin nepostrádala závěrečné shrnutí probraného učiva a celkové hodnocení práce třídy. Žáci k závěrečnému hodnocení vyzývání nebyli.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných přírodovědných předmětech byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

K celkovému hodnocení výsledků vzdělávání slouží škole komplexní rozbor dosaženého prospěchu za školní pololetí, kontrola a rozbor písemných a laboratorních prací (viz výše). Získané výsledky jsou analyzovány a porovnávány v rámci tříd jednotlivých ročníků a s výsledky získanými v předchozích letech. Vlastní a standardizované testy škola nepoužívá.

Pozitivní roli sehrává srovnávání výsledků vzdělávání školy na 1. stupni s výsledky, které dosahují žáci v okolních školách spádové oblasti.

Průběh veškeré sledované výuky měl celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Průběh a výsledky spontánních a řízených výchovně-vzdělávacích činností v mateřské škole

Motivace pedagogického programu je vymezena volbou témat a učitelky je průběžně začleňují. Její charakter je účelově orientován a naplňuje předpoklad citové a zájmové zainteresovanosti dětí. Formy motivace jsou efektivní zejména z hlediska jednotné tematické orientace programu. V řízených činnostech učitelky využívaly k danému tématu zkušenosti a zážitků dětí. Hodnocení dětí je prováděno operativně v průběhu dne. Učitelky se orientovaly nejen na průběhové výsledky a chování dětí, ale i na individuální výsledky, které pozorně sledovaly. Hodnotící postoje byly formulovány téměř výhradně pozitivně.

Celý sledovaný pedagogický proces probíhal podle týdenních plánů, které navazovaly na témata školního vzdělávacího programu. Výběr cílů je stanoven s ohledem na složení třídy a schopností dětí. Systém pravidelného vyhodnocování se vytváří, okamžitá zpětná vazba není zatím v písemné formě vytvořená. Organizace spontánních činností měla tradiční charakter s prvky současných trendů předškolní výchovy. Ve hře byly využity zážitky dětí, projevovalo se vedení dětí k tvořivosti a rozvoji fantazie. Při organizaci ranního cvičení učitelky využívaly přirozené a nenásilné metody a prostředky, které podporovaly prožitky dětí z cvičení a zvyšovaly jejich přirozený zájem o pohybové aktivity. Ve formách a metodách řízených činností se projeví známky inovací, ale stále přetrvává snaha o manipulativní vedení dětí. Činnosti probíhaly už od ranních her. Učitelky aplikovaly většinou rovnoměrně skupinové, individuální a frontální práce. Zvolená forma byla pro děti atraktivní, postupně se do hlavní činnosti zapojily všechny děti. Měly možnost pracovat svým individuálním tempem a možnost volby z více nabídek. Při hře i jiných činnostech měly děti dostatek příležitosti k samostatným řečovým projevům. Přístup učitelky k dětem byl laskavý a pozitivní. Děti měly příležitost uplatnit své zájmové zaměření.

Dodržování psychohygienických zásad je věnována zvýšená pozornost. Poměr mezi činnostmi spontánními a řízenými je vyvážený, pitný režim a pobyt venku je zajištěn, krácením doby spánku u starších dětí je respektována individuální potřeba odpočinku. Veškeré prostory jsou udržovány v naprosté čistotě.

Spontánní i řízené výchovně vzdělávací činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve Zřizovací listině Masarykovy základní školy Hnojník 120, okres Frýdek-Místek, vydané Obcí Hnojník dne 3. října 2002 (bez čj.), plně korespondují s údaji uvedenými v Rozhodnutí MŠMT čj. 29 922/02-21 ze dne 16. ledna 2003, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003.

Žáci školy postoupili a prezentovali se v celonárodním kole v Senátu ČR v rámci projektu „Občan“. Starší žáci školy obsadili 1. místo v mezinárodní soutěži (Polsko) „Tvoříme samostatné nakladatelství“. Žáci získali čestné uznání v krajské přehlídce divadelních souborů „Dětská scéna 2003“ a ocenění v celorepublikové výtvarné soutěži „Obaly bez obalů“. Žáci se pravidelně účastní pěveckých, recitačních, zdravotních (2. místo v okrese) a sportovních soutěží (2. místo v okrese).

V roce 2003 zahájila činnost devítičlenná rada školy, která byla zřízena na základě Zřizovací listiny, kterou vydala Obec Hnojník dne 13. října 2003 pod čj. 001/2003.

Škola se každoročně pořádá výstavku výrobků keramického kroužku, výtvarné výchovy a pracovních činností. V rámci projektu „Hnojnické jaro“ se žáci školy prezentují na veřejnosti vystoupeními zpěváků, tanečníků, recitátorů a dalších. Spolupráce s místní knihovnou je hodnocena jako velmi dobrá, škola v ní pořádá vánoční besídku, odpolední promítání filmů, barvení a malování na skle a další. O práci školy vycházejí články v regionálním tisku a v obecním zpravodaji.

Ve škole pracuje 18 zájmových kroužků, které vedou pedagogové školy. V budově mateřské školy má své odloučené pracoviště základní umělecké škola. Je zde také logopedické centrum, které vede klinický logoped.

V době inspekce se ve škole negativně projevovaly důsledky nekvalitně provedených stavebních prací, a to např. ve třídě byla na zdech zjevná plíseň, do větší tělocvičny přes střechu výrazně zatékala voda. Ve škole se vyskytují i další stavební závady.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 29 922/02-21 ze dne 16. ledna 2003, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003
2. Zřizovací listina Masarykovy základní školy Hnojník 120, okres Frýdek-Místek, vydaná Obcí Hnojník dne 3. října 2002 (bez čj.)
3. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy pro školní rok 2003/2004
4. Vnitřní řád Masarykovy základní školy v Hnojníku (školní řád) projednán a schválen pedagogickou radou dne 29. srpna 2003
5. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
6. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
7. Učební plán platný ve školním roce 2003/2004
8. Řády odborných učeben a tělocvičny vydané 1. září 2003
9. Dokumentace žáků se vzdělávacími a výchovnými problémy, včetně zpráv z vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně a individuálních vzdělávacích programů, platné ve školním roce 2003/2004
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků celé školy – dosažené vzdělání
11. Časové a tematické plány kontrolovaných předmětů ve školním roce 2003/2004
12. Organizace vyučování ve školním roce 2003/2004 (nedatováno)

13. Provozní řád Masarykovy základní školy v Hnojníku ve školním roce 2003/04 ze dne 29. srpna 2003
14. Plán práce ve školním roce 2003/2004 ze dne 29. srpna 2003
15. Hospitační plán na školní rok 2003/2004 (nedatováno)
16. Pracovní plán na školní rok 2003/2004 – Struktura a obsah pracovního plánu MŠ v Hnojníku 360 – projednáno na pedagogické radě dne 29. srpna 2003, včetně příloh
17. Školní vzdělávací program pro školní rok 2003/04 ze dne 31. srpna 2003 (bez čísla jednacího)
18. Plány a přehledy výchovně vzdělávací práce jednotlivých tříd mateřské školy pro školní rok 2003/04
19. Hodnocení 1. pololetí školního roku 2003/2004 (nedatováno)
20. Výroční zpráva o činnosti Masarykovy základní školy v Hnojníku za školní rok 2002/2003 ze dne 10. září 2003
21. Zřizovací listina rady školy Masarykovy základní školy Hnojník 120, okres Frýdek-Místek, vydaná Obcí Hnojník dne 13. října 2003 pod čj. 001/2003

ZÁVĚR

Vysoký podíl kvalifikovaných pedagogických pracovníků školy, promyšlené a účelné delegování dílčích pravomocí a kompetencí mezi ně, jejich ochota se dále vzdělávat vytvářejí velmi dobré personální podmínky pro efektivní realizaci výchovně-vzdělávacích cílů školy. Bezproblémový chod školy zabezpečují pravidla stanovená ve vnitřních normách školy. Systém kontroly práce zaměstnanců je účinný.

Prostředí, v němž výuka probíhá, vybavení didaktickou technikou, učebními pomůckami a jejich účelné využívání vytvářejí celkově velmi dobré materiálně-technické podmínky pro efektivní realizaci vzdělávacích programů mateřské i základní školy. Dílčím nedostatkem je vybavení mateřské školy školním nábytkem, který není diferencován k věku dětí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly vynikající v předmětu dějepis, v ostatních sledovaných předmětech (český jazyk, matematika a prvouka na 1. stupni, český jazyk, občanská a rodinná výchova, matematika, chemie, fyzika a přírodopis na 2. stupni) byly velmi dobré. Kvalita výuky byla pozitivně ovlivněna odborností učitelů a účelným využíváním materiálního vybavení školy. Učitelům se dařilo promyšleným střídáním vyučovacích metod a vhodným užitím didaktických her a soutěží, zejména na 1. stupni, žáky aktivizovat a vzbudit v nich zájem o vyučovaný předmět. Pozitivní motivační roli sehrálo převážně kladné hodnocení práce žáků a ocenění dosahovaného pokroku. Zařazování relaxačních prvků ve výuce na 2. stupni nebylo zřejmé. Komunikace žáků měla dobrou úroveň. V hodinách vládla příjemná a klidná pracovní atmosféra, která se vyznačovala vzájemným respektem. Učiteli vytvořený prostor pro dotazy a vyjádření vlastního názoru nedovedli žáci zpravidla využít. Zařazením některých povinných předmětů a nepovinného předmětu nad stanovený nejvyšší počet vyučovacích hodin v jednom sledu nedodržela škola ustanovení právního předpisu.

Průběh a výsledky spontánní a řízené výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. I když se v práci učitelek projevovaly známky tradičního přístupu, byla patrná snaha o zavádění současných trendů předškolní výchovy. Učitelky se velmi dobře orientovaly při hodnocení dětí, zvýšenou pozornost věnovaly dodržování psychohygienických zásad.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Lubomír Kratochvíl	.....
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	.....
	Mgr. Karel Mareš	.....
	Mgr. Lenka Vojtovičová	.....
	Milada Byrtusová Lenka Fulnečková Bedřiška Starzewska	

V Ostravě dne 19. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. dubna 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Zdeněk Knopp	.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	10. květen 2004	n6-1197/04-005095
Zřizovatel: Obecní úřad Hnojník, 739 53 Hnojník 222	10. květen 2004	n6-1198/04-005095
Rada Masarykovy základní školy, Libor Hečko, předseda, 739 53 Hnojník 120, okr. Frýdek-Místek	10. květen 2004	n6-1199/04-005095

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.